

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

13. ledna 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Společná politika v oblasti azylu a doplňkové ochrany – Normy, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany – Směrnice 2011/95/EU – Článek 12 – Vyloučení z postavení uprchlíka – Osoba bez státní příslušnosti palestinského původu zaregistrovaná u Agentury Organizace spojených národů pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA) – Podmínky pro dovolání se *ipso facto* směrnice 2011/95 – Ukončení ochrany nebo podpory ze strany agentury UNRWA“

Ve věci C-507/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud, Německo) ze dne 14. května 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 3. července 2019, v řízení

Spolková republika Německo

proti

XT,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci předsedy třetího senátu, N. Wahl, F. Biltgen a L. S. Rossi (zpravodajka), soudci,

generální advokát: E. Tančev,

vedoucí soudní kanceláře: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 10. června 2020,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Bundesrepublik Deutschland A. Schumacher, jako zmocněnkyní,
- za německou vládu J. Möllerem, R. Kanitzem a D. Klebsem, jako zmocněnci,
- za belgickou vládu P. Cottinem, jakož i C. Pochet a M. Van Regemorter, jako zmocněnci,
- za francouzskou vládu D. Duboisem, jako zmocněncem,

* Jednací jazyk: němčina.

– za Evropskou komisi M. Condou-Durande, jakož i G. Wilsem a C. Ladenburgerem, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 1. října 2020,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. 2011, L 337, s. 9).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Bundesrepublik Deutschland a XT ve věci zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu podané XT za účelem získání postavení uprchlíka.

Právní rámec

Mezinárodní právo

Ženevská úmluva

- 3 Úmluva o právním postavení uprchlíků podepsaná v Ženevě dne 28. července 1951 [*Sbírka smluv Organizace spojených národů*, sv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)] vstoupila v platnost dne 22. dubna 1954. Uvedená úmluva byla doplněna a pozměněna Protokolem týkajícím se právního postavení uprchlíků, který byl přijat v New Yorku dne 31. ledna 1967 a vstoupil v platnost dne 4. října 1967 (dále jen „Ženevská úmluva“).
- 4 Článek 1 oddíl D Ženevské úmluvy uvádí:

„Tato úmluva se nevztahuje na osoby, které v současné době užívají ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací Spojených národů než Vysokého komisaře Spojených národů pro uprchlíky.

Jestliže podobná ochrana nebo podpora není z jakýchkoliv důvodů dále udělována osobám, jejichž postavení není ještě definitivně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění Spojených národů, vztahují se na ně ustanovení této úmluvy.“

Agentura Organizace spojených národů pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA)

- 5 Rezolucí č. 302 (IV) Valného shromáždění Organizace spojených národů ze dne 8. prosince 1949 o pomoci palestinským uprchlíkům byla založena Agentura Organizace spojených národů pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě [*United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA)*]. Jejím úkolem je přispívat k dobrým životním podmínkám a humánnímu rozvoji palestinských uprchlíků.

- 6 Podle bodů VII.C a VII.E konsolidovaných instrukcí UNRWA upravujících registraci a nárok na registraci (*Consolidated Eligibility and Registration Instructions*) se oblast působení („area of operation“) UNRWA skládá z pěti operačních prostorů („fields“), a sice Pásmo Gazy, Západního břehu Jordánu (včetně Východního Jeruzaléma), Jordánska, Libanonu a Sýrie.

Unijní právo

Směrnice 2004/83/ES

- 7 Článek 12 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. 2004, L 304, s. 12; Zvl. vyd. 19/07, s. 96), stanovil:

„1. Státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti je vyloučen z postavení uprchlíka, jestliže

- a) spadá do oblasti působnosti čl. 1 odst. [oddílu] D Ženevské úmluvy týkajícího se ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací OSN než vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Jestliže podobná ochrana nebo podpora není z jakýchkoli důvodů dále udělována osobám, jejichž postavení není ještě definitivně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění OSN, nabývají tyto osoby nároku na výhody podle [tyto osoby se budou moci *ipso facto* dovolávat použití] této směrnice“.

Směrnice 2011/95

- 8 Body 1, 4, 16, 23 a 24 odůvodnění směrnice 2011/95 stanoví:

„(1) Ve směrnici [2004/83] by měla být provedena řada podstatných změn. V zájmu přehlednosti by uvedená směrnice měla být přepracována.

[...]

(4) Ženevská úmluva a protokol jsou základem mezinárodního právního režimu na ochranu uprchlíků.

[...]

(16) Tato směrnice ctí základní práva a dodržuje zásady uznané zejména Listinou základních práv Evropské unie. Tato směrnice zejména usiluje o zajištění plného dodržování lidské důstojnosti a práva na azyl u žadatelů o azyl a jejich rodinných příslušníků, kteří je doprovázejí, a o podporu používání článků 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 a 35 této listiny, a je třeba ji proto odpovídajícím způsobem provést.

[...]

(23) Je třeba stanovit normy pro definici a obsah postavení uprchlíka, a aby sloužily jako vodítko pro příslušné vnitrostátní orgány členských států při uplatňování Ženevské úmluvy.

(24) Je nezbytné zavést společná kritéria uznávání žadatelů o azyl jako uprchlíků ve smyslu článku 1 Ženevské úmluvy.“

9 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

d) ‚uprchlíkem‘ státní příslušník třetí země, který se v důsledku oprávněných obav před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů nachází mimo zemi své státní příslušnosti a je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu dotyčné země, nebo osoba bez státní příslušnosti, která se ze stejných shora uvedených důvodů nachází mimo zemi svého dosavadního pobytu, která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit a na kterou se nevztahuje článek 12;

[...]

n) ‚zemí původu‘ jedna nebo více zemí, jejichž státní příslušnost žadatel má, nebo v případě osoby bez státní příslušnosti jedna nebo více zemí dosavadního pobytu žadatele.“

10 Článek 11 uvedené směrnice, nadepsaný „Ukončení“, v odstavci 1 stanoví:

„Státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti pozbývají postavení uprchlíka, jestliže

[...]

f) jsou-li osobami bez státní příslušnosti, jsou schopni vrátit se do země svého bývalého pobytu, poněvadž okolnosti, pro které byli uznáni uprchlíkem, tam přestaly existovat.“

11 Článek 12 téže směrnice, nadepsaný „Vyloučení“, zní:

„1. Státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti jsou vyloučeni z postavení uprchlíka, jestliže

a) spadají do oblasti působnosti čl. 1 odst. [oddílu] D Ženevské úmluvy týkajícího se ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací OSN než Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Jestliže podobná ochrana nebo podpora není z jakýchkoli důvodů dále udělována osobám, jejichž postavení není ještě definitivně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění OSN, nabývají tyto osoby nároku na výhody podle této směrnice;

b) příslušné úřady země, ve které se usadili, jim udělily práva a povinnosti spojené s udělením státní příslušnosti této země nebo práva a povinnosti jim rovnocenné.

2. Státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti jsou vyloučeni z postavení uprchlíka, existují-li závažné důvody se domnívat, že

a) se dopustili zločinu proti míru, válečného zločinu nebo zločinu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech;

b) se dopustili vážného nepolitického zločinu mimo zemi svého azylu dříve, než byli uznáni uprchlíkem, tj. před vydáním povolení k pobytu na základě přiznání postavení uprchlíka. Za vážné nepolitické zločiny lze považovat zvláště kruté činy, přestože byly údajně spáchány s politickým cílem;

c) jsou vinní činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN.

3. Odstavec 2 se vztahuje též na osoby, které podněcují k páčání zločinů v něm uvedených nebo se na jejich páčání jinak účastní.“

12 Článek 14 směrnice 2011/95 stanoví:

„1. Pokud jde o žádosti o mezinárodní ochranu podané po vstupu směrnice [2004/83] v platnost, členské státy odejmou, ukončí platnost nebo zamítnou prodloužení platnosti postavení uprchlíka přiznané vládním, správním, soudním nebo kvazisoudním orgánem státnímu příslušníkovi třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti, pokud již přestali být uprchlíkem v souladu s článkem 11.

[...]

3. Členské státy odejmou, ukončí nebo zamítnou prodloužení platnosti postavení uprchlíka státnímu příslušníkovi třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti, jestliže po přiznání postavení uprchlíka dotýčný členský stát zjistí, že

a) dotýčná osoba měla být nebo je vyloučena z postavení uprchlíka podle článku 12;

[...]“

Směrnice 2013/32/EU

13 Bod 18 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60) stanoví:

„Je v zájmu členských států i žadatelů o mezinárodní ochranu, aby bylo rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu přijato co možná nejdříve, aniž by tím bylo dotčeno provedení přiměřeného a úplného posouzení.“

14 Článek 2 této směrnice zní následovně:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

c) ‚žadatelem‘ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která učinila žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto;

[...]

f) ‚rozhodujícím orgánem‘ kvazisoudní nebo správní orgán členského státu příslušný k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu a příslušný k přijímání rozhodnutí v prvním stupni v těchto případech;

[...]“

15 Článek 46 uvedené směrnice stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby měl žadatel o mezinárodní ochranu právo na účinný opravný prostředek před soudem proti:

a) rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, včetně rozhodnutí:

i) o tom, že je žádost nedůvodná, pokud jde o postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany,

[...]

[...]

3. Členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice [2011/95], a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.

[...]“

Německé právo

16 Směrnice 2011/95 byla do německého práva provedena Asylgesetz (azylový zákon), ve znění zveřejněném dne 2. září 2008 (BGBl. 2008 I, s. 1798, dále jen „AsylG“).

17 Ustanovení § 3 odst. 3 AsylG v podstatě přebírá čl. 12 odst. 1 písm. a) této směrnice.

18 Ustanovení § 77 odst. 1 AsylG stanoví:

„Ve sporech podle tohoto zákona vychází soud ze skutkového a právního stavu, který existuje v době posledního jednání; pokud je rozhodnutí vydáno bez jednání, je rozhodujícím okamžikem okamžik vydání rozhodnutí. [...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

19 XT, osoba bez státní příslušnosti palestinského původu, narozený v roce 1991 v Damašku (Sýrie), je držitelem průkazu o registraci u agentury UNRWA jakožto člen uprchlického tábora Jarmúk, který se nachází v jižní části Damašku.

20 V období od října 2013 do 20. listopadu 2015 vykonával XT příležitostná zaměstnání v Libanonu, kde pobýval. Vzhledem k tomu, že v této zemi nezískal povolení k pobytu a obával se vyhoštění libanonskými bezpečnostními silami, na konci listopadu 2015 se rozhodl vrátit do Sýrie do města Qudsaya nacházejícího se na západ od Damašku, kde pobývali jeho rodinní příslušníci.

21 O několik dní později XT tuto zemi z důvodu války a velmi špatných životních podmínek v Sýrii opustil, přičemž se obává, že v této zemi bude v případě návratu zatčen. Mimoto Jordánské hášimovské království a Libanonská republika uzavřely před tím, než XT Sýrii opustil, své hranice palestinským uprchlíkům nacházejícím se v Sýrii.

22 XT přicestoval do Německa v prosinci 2015 a v únoru 2016 podal žádost o mezinárodní ochranu.

- 23 Rozhodnutím ze dne 29. srpna 2016 Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky, Německo) žádost XT o přiznání postavení uprchlíka zamítl, ale přiznal mu status doplňkové ochrany.
- 24 Rozsudkem ze dne 24. listopadu 2016 Verwaltungsgericht (správní soud, Německo) vyhověl žalobě XT a Spolkovému úřadu pro migraci a uprchlíky uložil, aby mu přiznal postavení uprchlíka z důvodu, že ze stávající situace v Sýrii, nezávisle na jakémkoli předchozím pronásledování, vyplývá, že XT je ze závažných důvodů, které vyšly najevo poté, co opustil syrské území a jež souvisejí nejen s tímto opuštěním, ale rovněž s podáním jeho žádosti o mezinárodní ochranu a pobytem v zahraničí, vystaven nebezpečí pronásledování.
- 25 Rozsudkem ze dne 18. prosince 2017 zamítl Oberverwaltungsgericht (vrchní správní soud, Německo) žalobu podanou Bundesrepublik Deutschland, zastoupenou spolkovým úřadem pro migraci a uprchlíky, proti rozsudku Verwaltungsgericht (správní soud), máje v podstatě za to, že XT musí být z důvodu svého postavení osoby bez státní příslušnosti palestinského původu považován za uprchlíka ve smyslu ustanovení německého zákona provádějícího čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/95. Podle tohoto soudu byl totiž XT příjemcem ochrany poskytované agenturou UNRWA, která byla ukončena z důvodů nezávislých na jeho vůli. XT se tím, že opustil syrské území, ocitl ve stavu závažné osobní nejistoty, takže jeho odchod ze Sýrie byl nedobrovolný, což je potvrzeno přiznáním doplňkové ochrany. Uvedený soud rovněž upřesnil, že XT nemohl v okamžiku odchodu ze Sýrie požívat ochrany poskytované agenturou UNRWA v jiných operačních prostorech oblasti působení této organizace a že před jeho odchodem ze Sýrie již Jordánské hášimovské království a Libanonská republika uzavřely své hranice palestinským uprchlíkům nacházejícím se v Sýrii.
- 26 Spolková republika Německo podala proti tomuto rozsudku opravný prostředek „Revision“ k předkládajícímu soudu.
- 27 Tento soud upřesňuje, že se na XT neuplatní žádný důvod vyloučení z postavení uprchlíka ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. b) a čl. 12 odst. 2 a 3 směrnice 2011/95. Dále podle něj XT splňuje podmínky stanovené v čl. 12 odst. 1 písm. a) první věty této směrnice, podle něhož je v podstatě každá osoba bez státní příslušnosti palestinského původu vyloučena z postavení uprchlíka, pokud požívá ochrany a podpory poskytované agenturou UNRWA. Zprvce mandát agentury UNRWA byl prodloužen až do 30. června 2023, zadruhé je XT zaregistrován u agentury UNRWA, což je dostatečný důkaz toho, že skutečně požíval ochrany nebo podpory poskytované touto organizací, a zatřetí, XT byl příjemcem této ochrany nebo této podpory krátce před podáním své žádosti o mezinárodní ochranu, neboť byl registrován jako rodinný příslušník v táboře agentury UNRWA Jarmúk.
- 28 Předkládající soud má naproti tomu pochybnosti o tom, zda XT splňuje podmínky důvodu ukončení uplatňování uvedeného vyloučení, stanoveného v čl. 12 odst. 1 písm. a) druhé větě směrnice 2011/95, podle kterého v podstatě platí, že jestliže ochrana nebo podpora poskytovaná agenturou UNRWA již není z jakýchkoli důvodů zajištěna osobám, které požívají této ochrany nebo této podpory a jejichž postavení není ještě definitivně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění OSN, mohou se tyto osoby dovolávat *ipso facto* použití směrnice 2011/95.
- 29 Předkládající soud si zprvce klade otázku, zda je pro účely určení, zda ochrana nebo podpora poskytovaná agenturou UNRWA byla v okamžiku, kdy dotčená osoba opustila oblast působení této organizace, ukončena, třeba z územního hlediska zohlednit pouze ten operační prostor oblasti působení, ve kterém měla dotyčná osoba naposledy svůj skutečný pobyt, nebo – jak předpokládá předkládající soud – i jiné operační prostory uvedené oblasti působení.
- 30 V tomto posledně uvedeném případě chce předkládající soud zadruhé zjistit, zda je třeba zohlednit všechny operační prostory tvořící oblast působení agentury UNRWA, nebo pouze některé její operační prostory, a případně jaká kritéria jsou relevantní pro jejich určení. Podle předkládajícího soudu je třeba zohlednit operační prostor, ve kterém měla dotyčná osoba naposledy svůj skutečný pobyt, jakož

i operační prostory, se kterými má tato osoba vazbu. Tato vazba by mohla vyplývat například z materiálních vazeb, jako je předchozí pobyt nebo přítomnost blízkých příbuzných. Vedle toho musí mít dotyčná osoba přiměřenou možnost odebrat se do tohoto operačního prostoru a pobývat v něm, přičemž registrace u agentury UNRWA nepřiznává žádné právo pobytu ani neposkytuje možnost přemístit se z jednoho operačního prostoru do jiného operačního prostoru oblasti působení této organizace. Naopak, co se týče operačních prostorů, se kterými dotyčná osoba nikdy neměla osobní vazby, je natolik nepravděpodobné, že podmínky vstupu a pobytu budou splněny, že je třeba jakékoliv zohlednění uvedených operačních prostorů bez dalšího vyloučit.

- 31 Zatřetí si předkládající soud klade otázku, v jakém rozsahu mohou přesuny mezi jednotlivými operačními prostory oblasti působení agentury UNRWA ovlivnit otázku, zda byla ochrana nebo podpora zajišťovaná touto organizací ukončena. Podle tohoto soudu by vyloučení z postavení uprchlíka mohlo být rozšířeno rovněž na osobu, která opouští oblast působení agentury UNRWA – z důvodu, že se nachází ve stavu závažné osobní nejistoty v operačním prostoru této oblasti působení, v projednávaném případě Sýrii, ve kterém má skutečný pobyt a v němž jí agentura UNRWA není schopna sama poskytnout ochranu nebo podporu – jestliže se tato osoba odebrala do uvedeného operačního prostoru, aniž k tomu existoval naléhavý důvod, a dokonce v situaci, kdy se tato osoba nenacházela ve stavu závažné osobní nejistoty v operačním prostoru, ve kterém pobývala předtím, v projednávané věci Libanonu. Tak by tomu bylo zejména v případě, pokud by s ohledem na poměry, které panovaly v době, kdy opouštěla tento operační prostor, nemohla očekávat, že bude v novém operačním prostoru, v projednávaném případě v Sýrii, požívat ochrany nebo podpory poskytované agenturou UNRWA ani že se bude moci v dohledné době vrátit do operačního prostoru, ve kterém dříve pobývala, v projednávaném případě Libanonu.
- 32 Začtvrté předkládající soud uvádí, že pro přiznání postavení uprchlíka na základě čl. 12 odst. 1 písm. a) druhé věty směrnice 2011/95 nestačí, že ochrana nebo podpora od agentury UNRWA není dotyčné osobě v okamžiku opuštění oblasti působení této organizace nadále poskytována, ale v souladu s čl. 11 odst. 1 písm. f) směrnice 2011/95 ve spojení s čl. 14 odst. 1 této směrnice je třeba, aby se žadatel kromě toho v době, kdy se přijímá rozhodnutí o mezinárodní ochraně nacházel v situaci, kdy se nemůže do uvedené oblasti vrátit, aby mohl opětovně požívat ochrany nebo podpory poskytované uvedenou organizací. Možnost vrátit se do oblasti působení agentury UNRWA musí být podle něj zohledněna již v době, kdy se přijímá rozhodnutí o přiznání postavení uprchlíka, jelikož by nemělo žádný smysl přiznat postavení uprchlíka, pokud by následně mělo být toto postavení okamžitě zrušeno.
- 33 Tento soud si přitom v této souvislosti klade otázku, zda je třeba zohlednit pouze operační prostor oblasti působení agentury UNRWA, ve kterém měl žadatel o mezinárodní ochranu naposledy obvyklý pobyt, nebo i jiné operační prostory této oblasti působení, a případně podle jakých kritérií mají být tyto jiné operační prostory zohledněny.
- 34 Podle uvedeného soudu je třeba nejprve zohlednit operační prostor oblasti působení agentury UNRWA, ve kterém měl tento žadatel naposledy obvyklý pobyt, a následně operační sektory, se kterými má tento žadatel materiální vazby, jako je skutečný pobyt nebo přítomnost blízkých příbuzných. Nakonec by měl mít uvedený žadatel přiměřenou možnost vstupu do těchto operačních prostorů.
- 35 Zapáté předkládající soud usiluje o objasnění pojmu „dosavadní pobyt“ zejména ve smyslu čl. 2 písm. d) a n) směrnice 2011/95, který by mohl být rozhodující pro určení, zda se použije důvod vyloučení stanovený v čl. 12 odst. 1 písm. a) druhé větě této směrnice.

36 Za těchto podmínek se Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Je pro posouzení otázky, zda [UNRWA] osobě palestinské národnosti bez státní příslušnosti již neposkytuje ochranu nebo podporu ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. a) věty druhé směrnice [2011/95], z územního hlediska relevantní pouze příslušný operační prostor (pásmo Gazy, Jordánsko, Libanon, Sýrie, Západní břeh Jordánu), ve kterém osoba bez státní příslušnosti před opuštěním mandátního území agentury UNRWA skutečně pobývala (v projednávaném případě v Sýrii), nebo i další operační prostory, které patří k mandátnímu území agentury UNRWA?
- 2) Za předpokladu, že není namístě zohlednit pouze tento jediný operační prostor v okamžiku opuštění, je třeba systematicky zohledňovat bez další podmínky všechny operační prostory náležející k mandátnímu území agentury UNRWA? V případě záporné odpovědi, musí být další operační prostory zohledněny pouze v případě, že osoba bez státní příslušnosti měla s tímto operačním prostorem materiální (územní) vazby? Je k založení takových vazeb třeba, aby osoba bez státní příslušnosti měla svůj obvyklý pobyt v tomto operačním prostoru k okamžiku jeho opuštění nebo k dřívějšímu datu? Je třeba pro účely určení, zda jsou tyto materiální (územní) vazby založeny, vzít v úvahu další okolnosti? V případě kladné odpovědi, o jaké okolnosti se jedná? Je rozhodující otázka, zda v okamžiku opuštění mandátního území agentury UNRWA měla osoba bez státní příslušnosti přiměřenou možnost odebrat se do relevantního operačního prostoru?
- 3) Požívá osoba bez státní příslušnosti, která opustí mandátní území agentury UNRWA proto, že se v operačním prostoru, kde skutečně pobývá, nachází ve stavu závažné osobní nejistoty a agentura UNRWA jí tam není schopna sama poskytnout ochranu či podporu, rovněž *ipso facto* ochrany podle čl. 12 odst. 1 písm. a) věty druhé směrnice 2011/95, pokud se odebrala do uvedeného operačního prostoru, aniž se v operačním prostoru, kde pobývala předtím, nacházela ve stavu závažné osobní nejistoty a aniž mohla, vzhledem k poměrům panujícím v okamžiku, kdy daný prostor opustila, očekávat, že se jí v novém operačním prostoru dostane od agentury UNRWA ochrany nebo podpory či že se bude moci v dohledné době vrátit do operačního prostoru, v němž předtím pobývala?
- 4) Má se při posuzování otázky, zda je třeba osobě bez státní příslušnosti odmítnout přiznání *ipso facto* postavení uprchlíka z důvodu, že poté, co osoba bez státní příslušnosti opustila mandátní území agentury UNRWA, zanikly předpoklady stanovené v čl. 12 odst. 1 písm. a) větě druhé směrnice [2011/95], přihlížet pouze k operačnímu prostoru, ve kterém měla tato osoba naposledy obvyklý pobyt? V případě záporné odpovědi, má se obdobně přihlížet i k operačním prostorům, které je v souladu s druhou otázkou třeba zohlednit ve vztahu k okamžiku opuštění? V případě záporné odpovědi, podle jakých kritérií mají být určeny operační prostory, které je nutné zohlednit v době, kdy se přijímá rozhodnutí o žádosti? Vyžaduje se pro zánik předpokladů stanovených v čl. 12 odst. 1 písm. a) druhé větě směrnice [2011/95], aby (státní či kvazistátní) orgány v dotčeném operačním prostoru byly ochotny osobu bez státní příslušnosti (opět) přijmout?
- 5) Za předpokladu, že z důvodu splnění nebo zániku předpokladů stanovených v čl. 12 odst. 1 písm. a) větě druhé směrnice [2011/95] je třeba zohlednit operační prostor, v němž měla daná osoba (naposledy) obvyklý pobyt, jaká kritéria musí být považována za určující pro založení obvyklého pobytu? Je vyžadován oprávněný pobyt povolený státem pobytu? V případě záporné odpovědi, musí příslušné orgány operačního prostoru přinejmenším vědomě strpět pobyt dotyčné osoby bez státní příslušnosti? V případě kladné odpovědi, musí příslušné orgány vědět konkrétně o přítomnosti jednotlivé osoby bez státní příslušnosti, nebo stačí, že vědomě strpí její pobyt jakožto člena větší skupiny osob? V případě záporné odpovědi, je dostatečný skutečný delší pobyt?“

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

- 37 Před zodpovězením položených otázek je třeba nejprve upřesnit, jak uvedl generální advokát v bodě 26 svého stanoviska, že čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/95 v podstatě odpovídá čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice 2004/83, takže judikatura týkající se tohoto druhého ustanovení je relevantní pro výklad prvně uvedeného ustanovení.
- 38 Dále z bodů 4, 23 a 24 odůvodnění směrnice 2011/95 vyplývá, že Ženevská úmluva je základem mezinárodního právního režimu na ochranu uprchlíků a ustanovení této směrnice o podmínkách pro přiznání postavení uprchlíka, jakož i o obsahu tohoto postavení byla přijata jako vodítko pro příslušné orgány členských států při uplatňování této úmluvy na základě společných pojmů a kritérií (obdobně viz rozsudky ze dne 17. června 2010, Bolbol, C-31/09, EU:C:2010:351, bod 37; ze dne 19. prosince 2012, Abed El Karem El Kott a další, C-364/11, EU:C:2012:826, bod 42, jakož i ze dne 1. března 2016, Alo a Osso, C-443/14 a C-444/14, EU:C:2016:127, bod 28).
- 39 Výklad ustanovení této směrnice 2011/95 proto musí být podán ve světle její obecné systematiky a účelu, s ohledem na Ženevskou úmluvu a ostatní příslušné smlouvy uvedené v čl. 78 odst. 1 SFEU. Jak vyplývá z bodu 16 odůvodnění této směrnice, tento výklad musí rovněž ctít práva uznaná Listinou základních práv (obdobně viz rozsudky ze dne 17. června 2010, Bolbol, C-31/09, EU:C:2010:351, bod 38; ze dne 19. prosince 2012, Abed El Karem El Kott a další, C-364/11, EU:C:2012:826, bod 43 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 1. března 2016, Alo a Osso, C-443/14 a C-444/14, EU:C:2016:127, bod 29).
- 40 Kromě toho je třeba připomenout, že členské státy jsou na základě čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 povinny upravit své vnitrostátní právo tak, aby vyřizování opravných prostředků, uvedených v tomto ustanovení, zahrnovalo alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně přezkum všech skutkových a právních okolností, které soudu umožní provést aktualizované posouzení daného případu, přičemž výraz *ex nunc* a přídavné jméno „úplné“, obsažené v tomto ustanovení, zdůrazňují povinnost soudu provést posouzení, které případně zohlední jak skutečnosti, které rozhodující orgán zohlednil nebo měl zohlednit, tak nové skutečnosti, jež nastaly po přijetí rozhodnutí, které je předmětem opravného prostředku. Pravomoc zohlednit nové skutečnosti, o kterých tento orgán nerozhodl, jež má soud, je v souladu s účelem směrnice 2013/32, jejímž konkrétním cílem je, jak vyplývá zejména z jejího bodu 18 odůvodnění, aby žádosti o mezinárodní ochranu byly vyřízeny „co možná nejdříve, aniž by tím bylo dotčeno provedení přiměřeného a úplného posouzení“ (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, body 109 až 113).
- 41 Nakonec je třeba konstatovat, že předkládající soud pokládá své otázky na základě dvojího předpokladu, jehož ověření nepřísluší Soudnímu dvoru, a sice že zaprvé XT byl před svým odjezdem do Německa v souladu s čl. 12 odst. 1 písm. a) první větou směrnice 2011/95 příjemcem ochrany nebo podpory poskytované agenturou UNRWA a zadruhé opustil Sýrii z důvodu válečných podmínek panujících v této zemi.
- 42 Naproti tomu, pokud jde o článek 14 směrnice 2011/95, který zmínil předkládající soud, i když z jeho odst. 3 písm. a) ve spojení s čl. 12 odst. 1 písm. a) této směrnice vyplývá, že možnost požívat ochrany nebo podpory poskytované agenturou UNRWA je způsobilá odůvodnit odnětí postavení uprchlíka po jeho přiznání, přičemž tato možnost může být posouzena také v rámci úplného a *ex nunc* přezkumu uvedeného v bodě 40 tohoto rozsudku, v době, kdy se přijímání rozhodnutí týkající se přiznání tohoto postavení, nelze uvedený článek 14, jenž právě předpokládá, že toto postavení již bylo přiznáno, na toto rozhodnutí použít.
- 43 Právě s ohledem na tyto úvahy je třeba odpovědět na položené otázky.

K první, druhé a čtvrté otázce

- 44 Podstatou první, druhé a čtvrté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice 2011/95 musí být vykládán v tom smyslu, že za účelem určení, zda ochrana nebo podpora není agenturou UNRWA dále poskytována, je třeba vzít v úvahu pouze operační prostor oblasti působení agentury UNRWA, ve kterém měla osoba bez státní příslušnosti palestinského původu svůj skutečný pobyt v okamžiku opuštění uvedené oblasti působení, nebo také jiné operační prostory spadající do této oblasti působení a v tomto případě, jaký z těchto prostorů.
- 45 Pro účely odpovědi na tyto otázky je třeba uvést, že podle čl. 12 odst. 1 písm. a) první věty směrnice 2011/95 je státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti vyloučena z postavení uprchlíka „jestliže spadají do oblasti působnosti čl. 1 odst. [oddílu] D Ženevské úmluvy týkajícího se ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací OSN než Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky“.
- 46 Článek 1 oddíl D první pododstavec Ženevské úmluvy stanoví, že se tato úmluva nevztahuje na osoby, které „v současné době užívají“ ochrany nebo podpory od „jiných orgánů nebo odborných organizací Spojených národů než Vysokého komisaře Spojených národů pro uprchlíky“.
- 47 Agentura UNRWA, jiná organizace OSN než Vysoký komisař OSN pro uprchlíky, byla zřízena za účelem ochrany a pomoci Palestincům jakožto „palestinským uprchlíků“. Její mandát, který byl, jak uvedl generální advokát v bodě 4 svého stanoviska, prodloužen do 30. června 2023, se vztahuje na její oblast působení, která se skládá z pěti operačních prostorů, a sice Pásma Gazy, Západního břehu Jordánu (včetně východního Jeruzaléma), Jordánska, Libanonu a Sýrie.
- 48 Každá osoba, jako je XT, která je zaregistrována u agentury UNRWA, má tak nárok na ochranu a podporu ze strany této organizace za účelem zlepšení jejich životních podmínek jako uprchlíka (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 84).
- 49 Na základě tohoto specifického postavení uprchlíka vytvořeného na uvedených územích Blízkého východu pro Palestince jsou osoby, které jsou zaregistrovány u UNRWA, v zásadě podle čl. 12 odst. 1 písm. a) první věty směrnice 2011/95, který odpovídá čl. 1 oddílu D prvnímu pododstavci Ženevské úmluvy, vyloučeny z postavení uprchlíka v Unii (rozsudek ze dne 25. července 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 85).
- 50 Z článku 12 odst. 1 písm. a) druhé věty směrnice 2011/95, který odpovídá čl. 1 oddílu D druhému pododstavci Ženevské úmluvy, však vyplývá, že pokud žadatel o mezinárodní ochranu v Unii již nadále nepožívá ochrany nebo podpory od UNRWA, přestává tato výjimka platit (rozsudek ze dne 25. července 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 85).
- 51 Jak Soudní dvůr upřesnil, čl. 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice 2011/95 se použije, ukáže-li se na základě individuálního posouzení všech relevantních skutečností, že se dotyčná osobou bez státní příslušnosti palestinského původu nachází ve stavu závažné osobní nejistoty, a agentura UNRWA, jejíž pomoc dotčená osoba požadovala, není schopna zajistit jí životní podmínky odpovídající jejímu poslání, takže tato osoba bez státní příslušnosti je z důvodů nezávislých na své vůli nucena opustit oblast působení agentury UNRWA. V tomto případě se může uvedená osoba bez státní příslušnosti, ledaže se na ni vztahuje některý z důvodů vyloučení uvedených v čl. 12 odst. 1 písm. b), čl. 12 odst. 2 a čl. 12 odst. 3 této směrnice, dovolávat *ipso facto* této směrnice, aniž musí nezbytně prokázat, že má oprávněné obavy před pronásledováním ve smyslu čl. 2 písm. d) uvedené směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 86 a citovaná judikatura).

- 52 Jak v podstatě zdůraznil generální advokát v bodě 36 svého stanoviska, ani čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/95, ani čl. 1 oddíl D Ženevské úmluvy neodkazují na pobyt dotyčné osoby, neboť tato ustanovení se týkají pouze okolnosti, že tato osoba je příjemcem ochrany nebo podpory poskytované agenturou UNRWA nebo že tato ochrana nebo podpora není nadále poskytována.
- 53 Ze samotného znění těchto ustanovení tedy vyplývá, že tato ustanovení vyžadují zohlednění možnosti dotyčné osoby požívat ochrany nebo podpory poskytované agenturou UNRWA na celém území, na které se vztahuje mandát této organizace, tedy území, na které se vztahuje oblast působení agentury UNRWA, uvedená v bodě 6 tohoto rozsudku, jež zahrnuje pět operačních prostorů.
- 54 Takový výklad je vedle toho podpořen judikaturou, podle níž v případě, že osoba, která opustila oblast působení agentury UNRWA a podala žádost o mezinárodní ochranu v Unii, požívá v uvedené oblasti skutečné ochrany nebo podpory ze strany agentury UNRWA, umožňující jí pobývat tam v bezpečí, za důstojných životních podmínek, aniž by jí hrozilo riziko navrácení na území jejího obvyklého bydliště tak dlouho, dokud není schopna vrátit se tam bezpečně, nemůže mít orgán příslušný k rozhodnutí o žádosti za to, že tato osoba byla nucena, z důvodu okolností nezávislých na její vůli, opustit oblast působení agentury UNRWA. Uvedená osoba musí být v tomto případě vyloučena z postavení uprchlíka v Unii v souladu s čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/95 (rozsudek ze dne 25. července 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 134).
- 55 Jak však v podstatě vyplývá z judikatury připomenuté v bodě 51 tohoto rozsudku, otázka, zda agentura UNRWA nemůže skutečně zajistit dotyčné osobě životní podmínky odpovídající jejímu poslání, a zda v důsledku toho není ochrana nebo podpora agentury UNRWA ve vztahu k této osobě nadále poskytována, musí být posouzena na základě individuálního hodnocení všech relevantních skutečností.
- 56 V rámci tohoto posouzení jsou příslušné správní nebo soudní orgány zejména povinny ověřit, zda dotyčná osoba může konkrétně požívat této ochrany nebo pomoci.
- 57 Otázka, zda může osoba bez státní příslušnosti palestinského původu požívat ochrany nebo podpory ze strany agentury UNRWA, přitom závisí nejen na schopnosti této organizace poskytovat tuto ochranu nebo podporu této osobě bez státní příslušnosti v daném prostoru své oblasti působení, ale rovněž na konkrétní možnosti uvedené osoby bez státní příslušnosti vstoupit na území náležející k tomuto prostoru, či dokonce se vrátit do uvedené oblasti, pokud ji opustila.
- 58 V tomto ohledu je třeba uvést, jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, že okolnost, že registrace u agentury UNRWA nezakládá žádné právo osoby bez státní příslušnosti na vstup nebo pohyb uvnitř oblasti působení této organizace tím, že se tato osoba přemístí z jednoho operačního prostoru do jiného operačního prostoru této oblasti. Agentura UNRWA nemá totiž pravomoc povolit vstup osob bez státní příslušnosti palestinského původu na území pěti operačních prostorů uvedené oblasti, neboť tato území náleží různým státům nebo autonomním územím.
- 59 Za těchto okolností rozhodující orgán, jakož i soud rozhodující o opravném prostředku směřujícím proti rozhodnutí tohoto orgánu musí vzít v úvahu všechny rozhodné skutečnosti dané situace, které umožní objasnit otázku, zda dotyčná osoba bez státní příslušnosti palestinského původu měla v okamžiku opuštění oblasti působení agentury UNRWA konkrétní možnost vstupu do jednoho z pěti operačních prostorů oblasti působení agentury UNRWA, aby mohla požívat ochrany nebo podpory ze strany této organizace.
- 60 Pro tyto účely představuje okolnost, že je tato osoba bez státní příslušnosti nositelem práva na povolení k pobytu ve státě nebo na autonomním území, jehož součástí je dotyčný operační prostor oblasti působení agentury UNRWA, skutečnost, která svědčí o možnosti uvedené osoby bez státní příslušnosti vstoupit do tohoto prostoru, a tedy požívat ochrany nebo podpory poskytované agenturou UNRWA za předpokladu, že tato organizace je schopna poskytovat tuto ochranu nebo podporu v daném prostoru.

- 61 V případě neexistence takového práva může být relevantní okolnost, že tatáž osoba bez státní příslušnosti má rodinné vazby v daném operačním prostoru oblasti působení agentury UNRWA, měla svůj skutečný nebo obvyklý pobyt v tomto prostoru nebo v něm pobývala před tím, než opustila uvedenou oblast, za předpokladu, že dotyčné státy nebo území mají za to, že takové skutečnosti jsou dostatečné pro to, aby bez ohledu na udělení jakéhokoli povolení k pobytu nebránily osobě bez státní příslušnosti palestinského původu vstoupit na jejich území a setrvat tam v bezpečí.
- 62 Stejně tak je nutné vzít v úvahu všechny skutečnosti, jako jsou prohlášení nebo praxe orgánů uvedených států a území, které s sebou nesou změnu postoje vůči osobám bez státní příslušnosti palestinského původu, zejména je-li prostřednictvím těchto prohlášení a praxe vyjádřen úmysl nestrpět přítomnost těchto osob bez státní příslušnosti na jejich území, pokud nemají právo pobytu.
- 63 Jestliže z posouzení všech rozhodných skutečností dané situace, zejména skutečností uvedených v bodech 59 až 62 tohoto rozsudku, vyplývá, že dotyčná osoba bez státní příslušnosti palestinského původu měla konkrétní možnost vstoupit na území jednoho z operačních prostorů oblasti působení agentury UNRWA, ve kterých jí tato organizace mohla poskytnout svou ochranu nebo podporu, a zůstat tam v bezpečí, nelze mít za to, že ochrana nebo podpora ze strany agentury UNRWA není dále poskytována ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. a) druhé věty směrnice 2011/95.
- 64 Ostatně, pokud jde o otázku, jaký operační prostor oblasti působení agentury UNRWA je třeba zohlednit pro účely určení, zda předpoklady pro uznání *ipso facto* postavení uprchlíka zanikly od okamžiku, kdy dotyčná osoba opustila uvedenou oblast a před tím, než bylo s konečnou platností rozhodnuto o její žádosti o přiznání postavení uprchlíka, je třeba uvést, že předkládající soud vychází podle všeho z předpokladu, že čl. 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice 2011/95 byl použitelný na žalobce v původním řízení v okamžiku, kdy opustil uvedenou oblast, neboť ochrana nebo podpora ze strany agentury UNRWA nebyla dále poskytována, ale že na něj případně nebyl již použitelný v době, kdy soud, ke kterému byl podán opravný prostředek směřující proti rozhodnutí o odmítnutí přiznání postavení uprchlíka, rozhodoval o tomto opravném prostředku.
- 65 Předkládající soud v této souvislosti upřesňuje, že v souladu se svým vnitrostátním právem zohledňuje ve sporech ve věcech týkajících se azylu právní a skutkovou situaci existující v době rozhodování o opravném prostředku, který k němu byl podán, takže musí rovněž přihlídnout k novým skutečnostem existujícím v okamžiku posledního jednání, nebo není-li to možné v době, kdy vydává své rozhodnutí, přičemž taková možnost je stanovena, jak vyplývá z bodu 40 tohoto rozsudku, rovněž v čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32.
- 66 Za účelem odpovědi na tuto otázku stačí uvést, podobně jako to učinil generální advokát v bodě 52 svého stanoviska a všichni zúčastnění, kteří předložili písemná vyjádření, že nic neumožňuje mít za to, že otázka, zda je ochrana nebo podpora agentury UNRWA nadále vyloučena podle čl. 12 odst. 1 písm. a) druhé věty směrnice 2011/95 v době, kdy soud rozhoduje o opravném prostředku směřujícím proti rozhodnutí o odmítnutí přiznat postavení uprchlíka, má být zkoumána s ohledem na jiné skutečnosti než skutečnosti připomenuté v bodech 53 až 63 tohoto rozsudku.
- 67 S ohledem na výše uvedené je třeba na první, druhou a čtvrtou otázku odpovědět tak, že čl. 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice 2011/95 musí být vykládán v tom smyslu, že aby bylo možné určit, zda ochrana nebo podpora ze strany agentury UNRWA není dále poskytována, je třeba v rámci individuálního posouzení všech rozhodných skutečností dotčené situace zohlednit všechny operační prostory oblasti působení agentury UNRWA na územích, na která má osoba bez státní příslušnosti palestinského původu, jež opustila tuto oblast, konkrétní možnost vstoupit a bezpečně tam pobývat.

K třetí otázce

- 68 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice 2011/95 musí být vykládán v tom smyslu, že ochrana nebo podpora ze strany agentury UNRWA není dále poskytována, pokud osoba bez státní příslušnosti palestinského původu opustila oblast působení agentury UNRWA odchodem z operačního prostoru této oblasti působení, ve kterém se nacházela ve stavu závažné osobní nejistoty a v němž tato organizace nebyla schopna sama poskytnout této osobě bez státní příslušnosti ochranu nebo podporu, třebaže se tato osoba bez státní příslušnosti jednak dobrovolně odebrala do tohoto operačního prostoru z jiného operačního prostoru uvedené oblasti působení, ve kterém se nenacházela ve stavu závažné osobní nejistoty, a jednak nemohla očekávat, že se jí v operačním prostoru, do kterého se odebrala, dostane od agentury UNRWA ochrany nebo podpory ani že se bude moci v dohledné době vrátit do operačního prostoru, z něhož přišla.
- 69 Za účelem odpovědi na tuto otázku je především nutné připomenout, že skutečnost, že čl. 1 oddíl D Ženevské úmluvy, na který odkazuje čl. 12 odst. 1 písm. a) první věta směrnice 2011/95, ze své působnosti vylučuje pouze osoby, které „v současné době užívají“ ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací OSN než Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, nelze vykládat v tom smyslu, že by pouhá nepřítomnost nebo dobrovolný odchod z oblasti působení agentury UNRWA postačovaly k ukončení režimu vyloučení z přiznání postavení uprchlíka stanoveného v tomto ustanovení (obdobně viz rozsudek ze dne 19. prosince 2012, *Abed El Karem El Kott a další*, C-364/11, EU:C:2012:826, bod 49).
- 70 Kdyby tomu tak totiž bylo, na žadatele o azyl ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice 2013/32, jenž podá žádost na území jednoho z členských států, a je tedy fyzicky nepřítomen v oblasti působení agentury UNRWA, by se nikdy nevztahoval důvod pro vyloučení z postavení uprchlíka uvedený v čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/95, což by zapříčinilo, že tento důvod pro vyloučení by byl zbaven veškerého užitečného účinku (obdobně viz rozsudek ze dne 19. prosince 2012, *Abed El Karem El Kott a další*, C-364/11, EU:C:2012:826, bod 50).
- 71 Připustit, že dobrovolné opuštění oblasti působení agentury UNRWA, a tudíž dobrovolné vzdání se podpory poskytované touto agenturou, vede k použití čl. 12 odst. 1 písm. a) druhé věty směrnice 2011/95, by bylo v rozporu s cílem čl. 1 oddílu D prvním pododstavcem Ženevské úmluvy, který směřuje k vyloučení všech příjemců takové podpory z režimu této úmluvy (obdobně viz rozsudek ze dne 19. prosince 2012, *Abed El Karem El Kott a další*, C-364/11, EU:C:2012:826, bod 51).
- 72 Z judikatury uvedené v bodě 54 tohoto rozsudku dále vyplývá, že nelze mít za to, že opuštění oblasti působení agentury UNRWA odchodem z daného operačního prostoru této oblasti je nedobrovolné, pokud dotyčná osoba měla možnost vstupu do jiného operačního prostoru této oblasti konkrétně za účelem požívání ochrany nebo podpory ze strany agentury UNRWA.
- 73 Ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 25. července 2018, *Alheto* (C-585/16, EU:C:2018:584), totiž žalobkyně v původním řízení během ozbrojeného střetu mezi státem Izrael a Hamásem, organizací, která kontroluje Pásmo Gazy, toto pásmo opustila, aby se uchýlila do bezpečí v Jordánsku, zemi, kde pobývala a z níž se vydala do Bulharska. Soudní dvůr měl za to, že nelze vyloučit, že agentura UNRWA je schopna v Jordánsku poskytnout u ní zaregistrované osobě životní podmínky odpovídající jejímu poslání poté, co tato osoba uprchla z Pásma Gazy, takže by tam tato osoba mohla pobývat v bezpečí, za důstojných životních podmínek, aniž by jí hrozilo riziko navrácení na území, na které se nemůže bezpečně vrátit. V případě zjištění takových skutečností by nebylo podle Soudního dvora možné mít za to, že taková osoba, jako je žalobkyně v původním řízení v této věci, byla nucena z důvodu okolností nezávislých na její vůli opustit oblast působení agentury UNRWA (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, body 132 až 134).

- 74 Jinak tomu nemůže být v případě osoby bez státní příslušnosti palestinského původu, která se rozhodne opustit operační prostor oblasti působení agentury UNRWA, ve kterém se nenachází ve stavu závažné osobní nejistoty a v němž by mohla požívat ochrany nebo podpory ze strany této organizace, aby se odebrala do jiného operačního prostoru uvedené oblasti, ve kterém nemůže na základě konkrétních informací, které má k dispozici ohledně tohoto operačního prostoru, rozumně očekávat, že se jí dostane od agentury UNRWA ochrany nebo podpory ani že se bude moci v dohledné době vrátit do operačního prostoru, z něhož přišla. Na takové dobrovolné opuštění prvního operačního prostoru směrem do druhého operačního prostoru nelze tedy nahlížet tak, že taková osoba bez státní příslušnosti byla nucena opustit oblast působení agentury UNRWA jako celek, když následně tento druhý operační prostor opustila za účelem odchodu na území Unie.
- 75 Je tedy věcí předkládajícího soudu, aby v rámci individuálního posouzení všech rozhodných skutečností situace, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, zejména konkrétních informací týkajících se situace v Sýrii, které měl XT k dispozici v okamžiku svého odchodu z Libanonu, ověřil, zda k tomuto odchodu došlo za podmínek popsanych v bodě 74 tohoto rozsudku. Pokud tomu tak totiž je, nelze na XT nahlížet tak, že byl nucen opustit oblast působení agentury UNRWA jako celek, když následně opustil Sýrii.
- 76 Soudní dvůr však může na základě informací uvedených v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a ve spise předloženém Soudnímu dvoru poskytnout tomuto soudu poznatky, které mohou být relevantní pro účel tohoto posouzení.
- 77 V projednávaném případě z této žádosti vyplývá, že XT tvrdí, že Libanon opustil z důvodu neexistence platného povolení k pobytu, jakož i posílení kontrol libanonskými bezpečnostními silami, které bez takového povolení vracely takové osoby, jako je XT na syrskou hranici.
- 78 Mimoto v rozsahu, v němž se předkládající soud zamýšlí nad otázkou týkající se dopadu skutečností souvisejících s tím, že XT nemohl s ohledem na poměry panující v okamžiku jeho odchodu z Libanonu očekávat, že se mu může dostat ochrany nebo podpory agentury UNRWA v Sýrii ani že se bude moci v dohledné době vrátit do Libanonu, kde předtím pobýval, je třeba uvést, že takové okolnosti musí být, aby mohly být relevantní v rámci individuálního posouzení uvedeného v bodě 75 tohoto rozsudku, v okamžiku uvedeného odchodu rozumně předvídatelné. Taková osoba, jako je XT, tedy musí mít konkrétní informace o situaci v oblasti působení agentury UNRWA. V tomto ohledu je třeba rovněž zohlednit náhlou a nepředvídatelnou povahu vývoje situace, jako je uzavření hranic mezi operačními prostory uvedené oblasti nebo vypuknutí konfliktů v některém z jejích operačních prostorů.
- 79 S ohledem na okolnosti uvedené v bodech 77 a 78 tohoto rozsudku a za předpokladu, že jsou správné, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, nic nenasvědčuje tomu, že by k odchodu XT z Libanonu do Sýrie došlo za podmínek popsanych v bodě 74 tohoto rozsudku, takže jeho odchod z oblasti působení agentury UNRWA jako celku nebyl dobrovolný.
- 80 S ohledem na výše uvedené je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice 2011/95 musí být vykládán v tom smyslu, že ochrana nebo podpora ze strany agentury UNRWA nemůže být považována za nadále neposkytovanou v případě, kdy osoba bez státní příslušnosti palestinského původu opustila oblast působení agentury UNRWA odchodem z operačního prostoru této oblasti, ve kterém se nacházela ve stavu závažné osobní nejistoty a v němž tato organizace nebyla schopna sama poskytnout této osobě bez státní příslušnosti ochranu nebo podporu, pokud tato osoba jednak se dobrovolně odebrala do tohoto operačního prostoru z jiného operačního prostoru uvedené oblasti působení, ve kterém se nenacházela ve stavu závažné osobní nejistoty a v němž se jí mohlo dostat ochrany nebo podpory této organizace, a jednak nemohla na základě konkrétních informací, které měla k dispozici, rozumně očekávat, že se jí dostane ochrany nebo

podpory ze strany agentury UNRWA v operačním prostoru, do kterého se odebrala, nebo že se bude moci v dohledné době vrátit do operačního prostoru, ze kterého přišla, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

K páté otázce

- 81 Vzhledem k odpovědi poskytnuté na první, druhou a čtvrtou otázku není třeba na pátou otázku odpovídat.

K nákladům řízení

- 82 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany, musí být vykládán v tom smyslu, že aby bylo možné určit, zda ochrana nebo podpora Agentury Organizace spojených národů pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA) není nadále poskytována, je třeba v rámci individuálního posouzení všech rozhodných skutečností dotčené situace zohlednit všechny operační prostory oblasti působení agentury UNRWA na územích, na která má osoba bez státní příslušnosti palestinského původu, jež opustila tuto oblast, konkrétní možnost vstoupit a bezpečně tam pobývat.
- 2) Článek 12 odst. 1 písm. a) druhá věta směrnice 2011/95 musí být vykládán v tom smyslu, že ochrana nebo podpora ze strany agentury UNRWA nemůže být považována za nadále neposkytovanou v případě, kdy osoba bez státní příslušnosti palestinského původu opustila oblast působení agentury UNRWA odchodem z operačního prostoru této oblasti, ve kterém se nacházela ve stavu závažné osobní nejistoty a v němž tato organizace nebyla schopna sama poskytnout této osobě bez státní příslušnosti ochranu nebo podporu, pokud tato osoba jednak se dobrovolně odebrala do tohoto operačního prostoru z jiného operačního prostoru uvedené oblasti působení, ve kterém se nenacházela ve stavu závažné osobní nejistoty a v němž se jí mohlo dostat ochrany nebo podpory této organizace, a jednak nemohla na základě konkrétních informací, které měla k dispozici, rozumně očekávat, že se jí dostane ochrany nebo podpory ze strany agentury UNRWA v operačním prostoru, do kterého se odebrala, nebo že se bude moci v dohledné době vrátit do operačního prostoru, ze kterého přišla, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Podpisy.